

Et indisk eventyr

Av tannlege Torbjørn Guldseth

Norges bidrag under Koreakrigen (1951–54) var et feltsykehus, NORMASH. (Den spesielt interesserte leser kan finne en artikkel om de norske tannlegene som deltok der i Sommersnummeret 1994).

Fra min barndoms dal var det en kar som vervet seg til tjeneste på sykehuset. Jeg husker godt hans blodige røverhistorier derfra, enda jeg var bare åtte-ni år gammel den gangen. Amerikanerne brukte flammekastere ved fronten, og sykehuset fikk inn kinesiske soldater som var så forbrente over hele kroppen at bare øynene beveget seg. De luktet – unnskyld språket – stekt flekk, og man kunne intet gjøre for dem. Reisen til Korea foregikk med militærfly med en stop-over i India, og soldatene benyttet tiden til å besøke Taj Mahal. De moret seg med å rope opp i kuppelen som frembrakte et fantastisk ekko hvor lyden rullet og kastet seg fra

Slangetemmer

side til side. Denne historien om ekkoet brente seg fast i mitt barnesinn.

I 2009 ble jeg invitert med på en rundreise i India. Endelig kom min sjans til få oppleve ekkoet! Og kanskje få se en ekte indisk tiger. Det dyret har alltid fascinert meg. På sirkus i Moskva så jeg en gang en dyretemmer som opptrådte med hele 12 tigre i manesjen. En imponerende oppvisning av ham å holde kustus på de snerrende villdyrene, og samtidig la dem utføre kunster. Og i Bangkok opplevde jeg en innfødt som hadde en tiger liggende på en benk, bundet med kjetting rundt halsen. Du kunne sette deg ved siden av dyret og få tatt et turistbilde mot å betale eieren noen dollar. Egentlig et tragisk tilfelle av dyremishandling å holde et så flott dyr i fangenskap, men det ble likevel litt fornøydlig da mitt reisefølge, tanntekniker Reidar, ville fotografere. Han satte seg på benken og la armen kameratslig rundt tigerhalsen mens jeg klargjorde kameraet. Plutselig gjorde villdyret et kast med hodet. Jeg har aldri sett noen sprette så lynraskt opp fra en benk noen gang. Det hører forresten med til historien at jeg flere år senere leste i avisen at den samme tigreren hadde skambitt ei turistjente.

PROJECT TIGER • India startet *Project Tiger* i 1973 der hensikten var å sikre tigrerne trygge leveområder. Ni naturreserverter ble etablert, og det største er Ranthambore i provinsen Rajasthan. Siden den gang har forresten Indias befolkning økt med 300 millioner, og samtidig har landet fått 100 millioner flere husdyr. Det er derfor lett å forstå at tigreren er utsatt for et stort press.

Et sidesprang om milliontall: Jeg husker at det under president Lyndon B. Johnson var en stor feiring da amerikaner nummer 200 millioner ble født. I fjor passerte USA 300 millioner uten at det ble holdt fest. I global sammenheng er det jo ikke noe å feire; 100 millioner nye konsumenter, som krever air-condition, flatskjermer, mobiltelefoner og så videre, av jordens begrensede ressurser. Norge har også fått en befolkning på fem millioner og den øker med 60 000 i året.

Vi tok toget fra Dehli grytidlig en morgen. En indisk togreise er en spesiell opplevelse. På jernbanestasjonen måtte vi skrive over tusen – og da mener jeg tusen – mennesker som lå innrullet i tepper og sov. Stasjonen var deres natteløsj. I Ranthambore nasjonalpark kan du kjøpe safaritur med jeep og få med en viltvokter som guide. Du skal egentlig ha flaks om du får sett en tiger da det er bare rundt 30 stykker i parken. Tigeren jakter hver tredje dag, ellers ligger den stort sett i ro. Vi startet før soloppgang. Mitt reisefølge syntes det ble for tidlig og brydde seg ikke om å bli med. Jeg kunne velge å være med i to jeeper – å kjøre sammen med en familie fra Jæren, eller i den andre med noen dansker. Jeg valgte å følge de norske, selv om jærbudialekten kan være like vanskelig å forstå som jysk. Det var hutrende kaldt å sitte i åpen bil, så jeg savnet faktisk snøskuterdressen hjemmefra. Straks sola kom opp, ble det behageligere. Vi kjørte omkring i flere timer blant hjort, antiloper, apekatter, pelikaner, hegrer og alskens andre dyr og fugler.

Plutselig fikk viltvokteren øye på et tigerspor som krysset veien. Det var

Artikkelforfatteren foran Taj Mahal.

kjempestore avtrykk etter poter i sanden. Han pekte mot skogkanten og viste oss hvor dyret lå. Jeg klarte ikke å se noen ting i det grågule, tørre gresset. Jærbuen hadde et kamera med diger teelinse som jeg fikk kikke igjennom, og da kunne jeg ane en gul flekk. Jeg skal tilstå at jeg i ettertid likevel skryter av å ha sett vill indisk tiger. Jeg ba viltvokteren om lov til å kaste en stein for å se om dyret ville reise seg, men det var ikke tillatt. Danskene i den andre jeepen hadde selvfølgelig måttet bremse bilen for å unngå en tiger som rolig krysset veien!

TAJ MAHAL • Taj Mahal er det vakreste byggverk jeg noensinne har sett, og jeg har opplevd fem av det UNESCO kaller de moderne syv underverker.

Mausoleet ble bygd i 1632 av mogulherkeren Shah Jahan for å forevige minnet om hans tredje kone, yndling og store kjærlighet Mutaz Mahal. Hun var en persisk prinsesse med pikenavnet Arjumand Bano Begum som han ble hodestups forelsket i som 14-åring. De giftet seg i 1612, men hun døde i barselseng 39 år gammel da hun fødte sitt fjortende barn! Barnet overlevde. Det var en pike som fikk navnet Gauara Begum og som døde ugift i 1706, 75 år gammel. Den tallmessig oppmerksomme og biologisk kyndige leser vil sikkert ha regnet ut at mogulens store kjærlighet stort sett gikk gravid hele livet, men tydeligvis uten at det reduserte hans savn og lengsel.

Taj Mahal er et spektakulært syn. På grunn av den gjennomskinnelige mar-

moren med innebygde edelstener glitrer bygningen som sølv i måneskinn, den gløder svakt rosa ved daggry og reflekterer de flammende nyansene av solnedgangen om kvelden. På toppen troner en 81 meter høy sfærisk kuppel med en diameter på 58 meter. Kuppelen skaper et akustisk sensitivt område hvor selv den minste hvissing kan høres. Andektig steg jeg inn i rommet. Her holdt altså min barndoms ekko til. Men akk og ve! Rommet var fullt av indere som valfartet til det hellige sted. Hva gjør man da? Nå sto seksti år og en once-in-a-lifetime opplevelse på spill. Skitt i inderne! Jeg ropte TORBJØRN opp i kuppelen. Lyden kastet seg fra side til side og jeg hørte det runge TORBJØRN – TORBJØRN – TORBJØRN – TORBJØRN. En barndomsdrøm var oppfylt.